

túli részeit és a balkáni szlávokat, mint feltételezett orosz befolyási övezeteket nem vonták bele. (75) A megoldás tekintetében tehát nem volt aggodalom, csak a tartósság tekintetében. Wl. d'Ormesson ugyanis éles szemmel felfedezte, hogy "az Ó-Világ békéjét csak akkor tudják fenntartani, ha a tervezett egyensúlyt mindkét oldalról tiszteletben tartják." (76)

Sajnos, ezek a szép tervek, amelyeket Franciaország 1919 óta immár negyedszer szőtt a magyar nép feszült figyelmére és várakozására közepette, ismét szétfoszlottak és semmivé lettek. Egyrészt azért, mert Benest, — ismét ő — aki ekkor már Sztalin oldalán állt, látszólag hatalma teljében, nem érdekelte az az alárendelt szerep, ami ebben az elgondolásban rá várta, másrészt azért, mert a hivatalos Franciaország, De Gaulle tábornok-miniszterelnökkel az élen, szintén Sztalin szövetségese volt s attól várta Németország szétदारabolásához a segítséget, — a Dunát a Szovjet érdekkörbe való átengedése fejében. (77) Akik talán szót emelhettek volna e tévelygés ellen, azokat ekkor még a "háborús bűnös", "fasiszta" és "kollaborátor" ostoba szavaival a politikai arénán kívül, internálótáborokban s börtönökben tartották. Csoda-e, ha ebben az egyetemes eszmézetárban az 1946-os párisi békekonferencia feladata csak a Pax Sovietica formába öntése lett? S csoda-e, ha röviddel utóbb megtörtént a katasztrófa: a dunai tájon törvényszerűen bekövetkezett a végzet, 1947-ben Magyarország határain, 1948-ban pedig Csehszlovákia határain húzták le a vasfüggönyt. Most már az egész világ ámulva láthatta, hová vezetett Nyugat-Európa szlavofil politikája.

Franciaország nagyot tévedett, s amikor hibáját felismerte, nem volt többé ereje, sem ideje, hogy azt jóvátegye, s a magyar népet a dunai rendszerbe beilleszse, ahonnan 1919-ben kitaszította.

IV. — A DUNAI SZLÁV HEGEMÓNIA FRANCIA VÉDELME 1920-1948

1. AZ ELSŐ PÁRISI BÉKEMŰ ALATAMASZTASA. TÉT A FRANCIA KARTYARA

Benes behatol a francia agyközpontba

Edvárd Benes mindenképpen jobban tudta, hogy az 1919-es párisi békemű hazugságokra épült fel s e hazugságokat csak a háború alatt kialakult sajátos légkörben fogadták el igazságok gyanánt. Jól tudta azt is, hogy a háborús lelki hangulat nem marad fenn, előbb-utóbb kiderül a Big Lie s ezzel kicsúszik a békemű alól az erkölcsi alap. Ezért legfőbb céljának azt tekintette, hogy amíg a nagy orosz kolosszus újra vaslábakra nem áll s a középeurópai szláv hegemoniát katonailag nem biztosíthatja, meg kell akadályoznia Nyugat-Európa lelkiismeretének felébredését. E fontos feladat végrehajtására vállalkozott tehát legelőször s annak érdekében életrehívta Európa addig ismert leghatalmasabb propaganda szervezetét, megelőzve e téren a német Göbbelset is.

Propaganda szervezetét demokratikus ildomossággal igyekezett leplezni, tudományos mezbe öltöztetni s csak a végső szálakat fogta össze politikai vonalon, a valóságos hűbéri birtokká átalakított prágai külügyminisztériumban. Innen, a külügyből irányította C. Krofta történetíró közreműködésével országmentő munkáját, sok-sok millió cseh korona igénybevételével, amire még az amerikai diplomaták is nagy szemeket nyitottak. (1) A külügyhöz tartozott az Orbis nevű könyvkiadóvállalat azzal a feladattal, hogy a prágai gondolatokat a világ minden nyelvén hozzáférhetővé tegye. Ugyancsak vele volt "kulturális" kapcsolatban a Prágai Francia Intézet, a párisi, londoni és egyébült felállított szláv tudományos intézetek, a temérdek idegen nyelvű folyóirat, köztük a legharcosabb három francia nyelvű orgánum: a Monde Slave, az Europe Centrale és az Europe Nouvelle. A külügyből pénzelték és látták el információkkal a

nyugati sajtót, melynek Benessel való szoros anyagi kapcsolatairól jó képet fest Rudolf Urban, "Demokratenpresse im Lichte Prager Geheimakten" c. Prágában, 1943-ban megjelent könyve.

A francia tudományos intézetek és szláv-barát sajtóorgánumok köré csoportosított Benes a baloldali zsidó és szabadkőműves intellektuálisokat, továbbá a II. szocialista internacionálé híveit, a szociáldemokratákat, akik hajlandók voltak tollukat néha talán meggyőződésből is a demokratikusnak hirdett közép-európai rend védelmére rendelkezésére bocsátani. Itt volt mindenekelőtt Louis Eisenmann, a sorbonnei szláv tanszék tanára s egyúttal a Le Monde slave szerkesztője, tovább Jacques Ancel, Eisenmann utóda a szláv tanszéken, aki Raoul Chélardal és Mlle Weiss-szal az Europe Centrale és Europe Nouvelle folyóiratokba vitriolba mártott tollal írták cikkeiket. Ehhez az írói körhöz tartozott még A. Tibal, L. Tapié, Georges Weil, De Martonne professzorok s a tudós Albert Mousset, hogy csak a legnagyobbakat említsük. Az ő feladatuk az volt, hogy az első világháború alatt megjelent röpiratokat, a Bossard, a Bloud és Gay, stb. cégek kiadványainak tételeit, a háborús idők legendáit tudományosan hitelesítsék, az Orbis-kiadványokat számontartsák, mindegyik ráüssék Clio múzsa bélyegét s mint megannyi igazságot beemeljék a nagy francia kézikönyvekbe, a "Peuples et Civilisations", a "Clio", az "Histoire Générale", stb. sorozaatok gyűjteményes munkáiba s rajtuk át a világirodalomba. (2)

Benes gondoskodott arról is, hogy a szláv központok erővonalaiban, a franciák mellett, a magyarországi 1918-19-es szocialista-kommunista bukott rendszer emigránsait is elhelyezze, s őket egy elképzelt fordulat alkalmával, — pl. Magyarországnak kisantant részéről történő katonai megszállása esetén, — mint magyar exil-kormányt Budapestre hazaszállíthassa. Ezek feladatai, — a Károlyi Mihályoké, Diner-Déneseké, Bölöniké, Hadik Karoláké, — a piszkosabb munka elvégzése volt: a Horthy-rendszer gyalázása, a fehér terror legendájának kialakítása Nyugat-Európában és a magyar népnek oly bemuta-

tása, mint amely "Európa testében idegen test" (Corps étranger à l'Europe). (3)

A Benes által irányított hatalmas együttes mozgatására, — amit Jorga Miklós bukaresti egyetemi tanár, a román király bizalmasa, fia nevelője, majd miniszterelnöke balkáni vonatkozásban egészített ki, — anyagi alap bőségesen állt rendelkezésre. Vasúti szabadjegyekben és kitüntetésekben sem fukarkodtak, s a francia szívesen vállalkozott a Prága-Bukarest-Belgrád előadókörútra s gomblyukjában is büszkén viselte a megkülönböztetett tiszteletre utaló szalagocskát. (4) Urban tételekkel bizonyítja, hová gurult a cseh korona, s Descotes egyik munkájában maga is céloz erre, elismerve, hogy a csehek, ha segítenek nekik, "szokásuk szerint hálásak lesznek". (5)

Ezzel a szervezettel és ezekkel az eszközökkel Benesnek, Jorgának és fegyvertársaiknak valóban sikerült a francia agyközpontba behatolniuk s ott az új dunai államrend szempontjából felbecsülhetetlen értékű munkát végezniök, szaknyelven szólva "lelki erőszakot" végrehajtaniök.

Kialakul az irányított francia történettudomány és szociográfia

A francia tudományos kiadványokban most annak az addig szokatlan jelenségnek lehetünk szemtanúi, hogy az érdektelen kutatás, a tárgyilagos magatartás, az úgynevezett objektivitás, helyet ad a marxizmus tanításában polarizáló eljárás néven ismert módszernek. Ez abból áll, hogy az író a tételére hátrányos mozzanatokot elhallgatja, az előnyöket pedig felfokozza és kidomborítja. A tétel a fennálló helyzet védelmezése lévén, az új történetírás és szociográfia ehhez igazodik s tüzet Nagy-Magyarországra összpontosítja. Agyonhallgatja a Duna-iáj összetartó erőt, kiemeli a széthúzó mozzanatokot. Ez eljárás később mint látni fogjuk, válságba sodorja a francia tudományos gondolkodást, de egyelőre nem veszik észre.

A dunai összefogás tétele, — emléksünk, — elsősorban Dunamedence hegy- és vízrajzi egységén nyugodott s a Duna kék szalagját mint legláthatóbb kapcsolatot szokták emlegetni. Jacques Ancel ezt a tételt munkáiban darabokra zúzza, s soha

egyetlen alkalmat sem mulaszt el, hogy a maga igazságára rá ne mutasson. Szerinte a Duna folyam távolról sem kapcsolta össze az általa átszelt tájat, mert folyásában négy különböző tájat alkot: német, osztrák, magyar s délszláv tájat. A dunai egység tételét ezzel a mesék világába utalja, a ráépült Monarchiát politikai szörnyetegnek bélyegzi s kollégájának, Himly-nek fejére olvassa, hogy tévedett, amidőn munkáját azzal fejezte be: "Ha a Monarchia nem léteznék, Európa érdekében fel kellene találni." (6)

Ahogy szétzúzták a dunai egységet aláámasztó földrajzi keretet, ugyanúgy széttörték annak történeti keretét. Erre a célra a nemzetiségi kérdés polarizálása szolgált. A történeti kézikönyvek, tanulmányok és cikkek csakúgy hemzsegek most a különféle elítélő kifejezésektől, akárcsak korábban a politikai röpiratok. Leggyakoribb közöttük a "magyar börtön" (prison magyare) kifejezés (7) és a szlávok állítólagos becsmérélsének hangoztatása. (8) Henry, a nemzetiségi kérdés szakértője pl. azt írja, hogy "a magyarok a királyság más népei iránt közismerten érthetetlenül viselkedtek" (9) és sajnálkozásának ad kifejezést, hogy ebben a vonatkozásban "sohasem tudtak az erőszak kultuszától megszabadulni". (10) A nemzetiségek úgynevezett elnyomását kapcsolatba hozzák az osztrák-magyar kiegyezéssel (1867) és a németbarát magyar külpolitikával. Mindkettőről állítják, hogy azért következtek be, hogy az elnyomás továbbra is fenntartható legyen. (11) Így szemükben a kiegyezés volt az az aktus, "melynek megalkotásával Ausztria véglegesen szakított történeti hivatásával és rálépett az útra, mely vesztébe sodorta." (12) "Az osztrák Monarchia és Németország kapcsolata az a tény, amely Közép-Európa történetét egész Ausztria-Magyarország összeomlásáig irányította és kivette fejlődését természetes sodrából." (13) Ezek után Henry úgy véli: "Joggal állíthatjuk, hogy az elnyomás, a modern XIX. században, indokoltá tette a lázadást, mert a nemzeti érzés kibontakozása nem tűrte többé az erőszakos megoldásokat". (14) Az igazság tehát az, hogy Ausztria-Magyarországnak se földrajzi, se történeti egysége nem volt, s így saját adottságai miatt, önmagától dőlt össze.

sze! Az első párisi béke tehát tulajdonképpen csak szentesítette a Dunatájon beállt tényleges helyzetet: a politikai felszabadulást.

Igaz, — írják ezután az aláfestés után, — hogy a politikai felszabadulás, "ez az eredmény csak úgy volt elérhető, hogy majdnem ugyanakkora tömeget vetettek idegen iga alá, úgyhogy az új államok tarkasága teljesen azonos a háború előttiéivel". (15) Tehát a néprajzi elosztást nem javították meg. No és ez esetben erkölcsileg igazolható-e a régi állapot lerombolása és igazolható-e az új államok fenntartása? Oh igen, írja ugyanaz a Henry ugyanazon az oldalon szembeötlő ellenmondással, mert az új államok határai "majdnem teljesen egybeesnek a néprajzi határokkal". (16) S ami magát az elnyomást illeti, bár "a felszabadított népek uralnak most idegen népcsoportokat" s utóbbiaknak követeléseik is vannak, "ezek a követelések egyáltalán nem jogosultak egyetlen egy esetre sem." (17) Így senki sem tagadhatja "az igen kézzelfogható haladást, amely a nemzetiségek tiszteletben tartása terén bekövetkezett". (18) Ujabb lázadásra ezért nincs ok, s "a részletkérdések fenn tartásával, álszenteskedés nélkül állíthatjuk, hogy az új Európa határai tagadhatatlan haladást jelentenek a népek jogai tekintetében." (19) Amíg tehát a szélesebb közvéleménynek is alkalma lesz más forrásból megismerni a szlávok-románok drasztikus nemzetiségi elnyomását, mindenki nyugodtan hiheti, hogy Jugoszlávia, Nagy-Románia, de főleg Csehszlovákia model demokráciák.

Azért kellett ezt a földrajzi, történeti és szociografiai pólust ennyire kiképezni, hogy a dunai státusquo-t, a szétszottságot, amit saját elveivel igazolni nem lehet, a multtal, a régi rend önmagától való felbomlásával a természetes erők eredményeként mutathassák be s a világ nyugodjék bele a megváltoztathatatlan helyzetbe.

Pólusképzés a külpolitikai szemlélet síkján

A benesi irodalom és tudomány azt is mélyen belevészte a franciák köztudatába, hogy a Dunatáj régi szerkezetének külpolitikája, — német tájékozódás a szláv veszély elhárítására,

— alapvetően hibás volt, s egy szóval sem emlékezett meg arról, hogy Kelet mérhetetlen térségeiből Nagy Péter cár óta módszeresen, nagy szívóssággal kiépített másik, sokkal veszélyesebb imperializmus leselkedik a Dunától leigázására, ami ellen éppen a német szövetséggel kell védekezni. A benesi irodalom minden figyelmet a francia fülben jól csengő "német veszélyre" és a hozzákapcsolódó "magyar veszélyre" épített fel, úgy ahogy az első háború alatt is láttuk. E német-magyar képzett veszély ellen mi más lenne jobb védelem a szegény Európa számára, mint a középeurópai szlávok és románok szövetsége, a kisantant? Mert a középeurópai 30 millió (?) szláv, "akik a természetes összekötő" kapcsolatot alkotják az orosz tömeg és a kontinens maradék része között, a sorstól kirendelt őrei a Kelet-Nyugat közötti földszávnak, amit a német Mitteleuropa át akart alakítani és ma is szükségszerűen átalakítana széles, magas, hatalmas és erődökkel megrakott elválasztó gáttá". (20) Ez a szilárd "szláv gát" a legjobb biztosíték arra, hogy a német áradat ne folyhasson kelet felé, s kiegészíti a francia gátat, amely viszont Nyugat-Európát védelmezi. Más feladata a Dunájának nincs, nem is lehet. (21)

A kisantant, amiről azt híresztelték, hogy Franciaország középeurópai uralmi eszköze, általában nagyon megfelel erre a célra, — mondták. Csak egy nagy baj van, az, hogy "a kisantant szívében, pont a közepén, ott van Magyarország, mint ahogy ottvan a gyümölcs közepén a rendkívül kemény és nehezen széttörhető mag". (22) S ez a Magyarország egy más politikai elgondolás hordozója, más állambölcsőletet hirdet. Így a kisantantban és Magyarországon két külön világ testesül meg. "A Közép-Európa beépítéséért és hozzáidomításáért folyó harc alapján véve annak a két szellemnek a harca, amely egyrészt a kisantantban testesül meg, másrészt pedig Magyarország irányító köreiben, kormányzatában jut kifejezésre." (23) Ezt a kemény magot kellene tehát legelőbb szétzúzni, — Európa békéjének végleges biztosítása érdekében! IV. Károly visszatérései alkalmával és Sándor jugoszláv király meggyilkolásakor Barthou külügyminiszter feltűzelései alapján erre tettek is kísérletet, de

eredmény nélkül. Amikor aztán e merész magzúzás reménye az olasz és német térség Dunától való megjelenésével egyre inkább ködbe veszett, a Kisantant nevében a francia védelmezők Eisenmann professzor szavával "csak ötven évnyi türelmet" kértek a nagyvilágtól, mert az alatt az utódállamok felszívhatnák kisebbségeiket és igazi gáttá alakulhatnának át, — természetesen a német előnyomulás megakadályozására. (24)

Amikor már világos lett, hogy a kért ötven évet a versaillesi államrendszer nem éri meg, Franciaország és Csehszlovákia a német dinamizmus megfékezésére utolsó kísérletként a Szovjet Birodalom segítségéhez fordultak, hogy Páris-Prága-Moszkva "erővonalat" alakítsanak ki. (25) A közeledést Louis Barthou francia külügyminiszter készítette elő, (26) s Benes azzal harangozta be: "A mi politikai elgondolásunk mindaddig nem lesz véglegesen kidolgozva, amíg Oroszország cselekvő tényezője nem lesz a középeurópai politikának". (27) A Szovjet Európába való bevezetése létre is jött a cseh-francia-orosz hármas szövetségben és Benes győztesnek érezte magát, mert politikai művére feltehetette a koronát.

A francia szem tehát pontosan úgy látta a dunatáji külpolitikai kérdéseket, ahogy a szlávizmus felfuvalkodott hőse az igazság eltakarásával azt előadta, s Benest elhalmozta dicsőítő cikkekkkel, Eisenmann külön könyvvel áldozott neki, címével is mondván, hogy "Edvárd Benes egy nagy európai férfiú." (28)

A müncheni villámcsapás

Benes a tetőpontra érezte magát, amikor a sötétes viharfelhőkből lecsapott az első villám, a müncheni döntés (1938) és a föld színével egyenlővé tette a párisi békeművet.

A kisantant ezidőben már állig fegyverben állt, s a hatalmat a háborús készülődések érdekében mind a három tagállamban diktatórikus formában egy kézbe összpontosították s háttérben üvöltött a vörös farkas. Ideológiailag a bolsevista irányzat futott szabadon, meg az államilag támogatott pravoszlávia, melyek a széles tömegeket fordították el Nyugattól és kapcsolták át a keleti kultúrkörbe, mintegy előkészítésül a be-

következő eseményeknek. Az értelmiségi rétegeket viszont a "keleteurópai" történeti és politikai elgondolás fordította arccal Keletnek.

Jugoszláviában e forrongó nyugatellenes lelkiállapotnak egy nagy sikerrel előadott szindarab adott beszédes kifejezést, Dule Nikolajevic "Volga, Volga" c. műve. Ciliga szerb emigráns így emlékszik meg ennek sikeréről: Ez a darab igen nagy sikert aratott Belgrádban és a vidéken. Utolsó felvonásában Dosztojevszkit és Lenint látjuk. Dosztojevszki hajlandó magát keresztre feszíttetni, hogy megváltsa Lenin istentagadó bűneit, akit eképen szólít meg: "Feszíts meg engem galambom, Vladimir Illitch, és rombold le Európát. Zúzd porrá bombával Michel Angelo Mózes szobrát ... Törd össze és szórd szét Jézus katolikus szobrai. Tünjön el a föld színéről a római kereszténység és csak a mi Anyánk maradjon meg, az orthodox és szlávbarát Oroszország. Áradjon meg a Volga, öntsön ki medréből szent folyónk és borítsa el vizével egész Európát, minden népével együtt!" És Lenin ekkép válaszol: "Fiodor Mikhailovitch, galambom, szeretlek téged, testvérem és nagy szellemünk. Igen, Oroszország le fogja rombolni Európát, le, le-bizony." (29)

Hogy a kisantant országok hová fejlődtek az oroszokkal való képzelődések hatására, azt a francia közvéleményen kívül körülbelül már mindenki tudta. Hitler és Mussolini a nagy veszély láttán, hogy a Trieszt-Bécs-Prága vonalig előnyomul a bolsevizmus s a maradék Európa leigázását készítik elő, elérkezettnek látják az időt arra, hogy véget vessenek a Balkánon és a dunai tájon az 1920-as békék által teremtett anarchikus állapotoknak és likvidálják a tüzfészket, a "Cseho-germano-polono-magyaró-ruthéno-Szlovákia" nevű (Mussolini), "kolbász-államot" (Hitler), mely a história, a hagyomány, a földrajz és a józan ész arcucsapásaként, mint "idény-állam" jött létre.

Érdekes jelenség, hogy e császármetszés előestéjén a francia közvélemény nagyjából részében egy pillanatra felülke-rekedett az egészséges életösztön s nagy cikkeben fejtegették, hogy "a francia nem akarja húsát ágyútölteléknek felhasználni ... a szabadkőműves Benesért, s nem akar elmenni megdöglenni

egy távoli falucskában, amiről halavány fogalma sincs". (30) Flandin v. miniszterelnök kijelentette: "Csehszlovákiát nem lehet megvédelmezni, úgyhogy örület lenne azt mégis megkísérteni". (31) Cailliaux v. miniszter pedig hozzáfűzte, "Franciaország sosem fog Csehszlovákiáért mozgosítani". (32) S a müncheni döntést a francia parlament 1938 október 5-én — nagyon jellemző, — 535 szavazattal 75 ellenében helyeselte. (33)

A népek igazi börtönéből pedig kiszabadultak a németek, szlovákok, magyarok, rutének, és lengyelek. Röviddel utóbb Nagy-Romániában és Jugoszláviában is felszabadultak az elnyomott népek s diadalukkal ünnepelték a bevonuló magyar honvédeket, a szabadságot, melyet a franciák helyett Hitler és Mussolini kezéből kaptak meg. Ezúttal igazi felszabadulás történt s beteljesült a cseh címerbe farizeus képpel bevésített aranymondás: "Pravda vítézi — az Igazság győz". Ugyanakkor Benes, a csehszlovák állam aranykészletének jelentős részét poggyászaiba csomagoltatta s repülőgépen Londonba menekült. Párisban nem vizitelt. A franciák sejtették, mit jelent ez a tisztelgés nélküli menekülés.

2. A MÁSODIK PARISI BÉKEMŰ ALÁTÁMASZTÁSA. TÉT A SZTALIN-KARTYARA.

Benes új politikai szemléletet ír elő

A második világháború hatalmas választóvonalat húzott a szlávbarát francia tollforgatók politikai gondolkodásában. Az új világhelyzet ugyanis, — Benes ezt jól látta, — teljesen az erőszak alkalmazására épült fel, így nem volt többé szükség arra, hogy történeti, földrajzi és kulturális érvekkel támogassák a helyreállított középeurópai szláv hegemoniát. A múlt szemlélete és felhánytorgatása ezúttal teljesen hiányzik a megnyilatkozásokból, — a lemez egyébként is lejárt. A dunatáji kép más vonatkozásban is szűkebbre szorult: a figyelem szinte teljes egészében Csehszlovákiára összpontosult, jobban mint valaha.

A gondolkodás kiindulópontja a müncheni döntés és az azt közvetlenül megelőző események. Ezek történetfilozófiai lá-

töszögbe állítását tartja most legfontosabb feladatának Edvárd Benes. Megírja londoni emigrációjának első éveiben művét, melyet régibb írásaival bővítve "Où vont les Slaves?" (Merre tartanak a szlávok?) címmel később francia nyelven is kiad. Ez a munka nagy hitvallás a bolsevista-pánszláv eszmék és Szovjet-oroszország mellett s ez lesz az újabb dunatáji szemlélet francia bibliája. Benne minden megtalálható, amit a gondolatban egyre szegényebbé váló francia politikai irodalom az elkövetkező években a régi barátság szellemében elismétel.

Benes annak a tételnek fejtegetésével kezdi filozófiáját, hogy nem azért bukott el Csehszlovákia és az egész versaillesi rendszer, mert felépítése hibás volt, hanem azért, mert barátsái és szövetségesei elárulták, cserben hagyták. Elárulta őt a román Antonescu, a szerb Sztojadinovic, a lengyel Beck; elárulták őt a horvátok, a szlovákok, a szudéta németek, — a magyarokról nem is szólva. S ami a legsúlyosabb, elárulták őt a franciák is! "Franciaország viseli a felelősséget a cseh demokrácia bukásáért", — jelenti ki Benes emigrációs miniszterelnöke szájával. (34) Saját magán kívül "Európában ebben az időben körülbelül mindenki elárult valamit". (35) Nyugat nagy árulása szabad utat nyitott az új német nacionalizmusnak, (36) mely mi volt? "Barbár, amit először fasizmusnak hívtak, aztán nemzetiszocializmusnak, mely durvaságával, műveletlen vadságával, retrográd szellemével s valóságos állatiasságával a jelenkori emberiség történetében minden addig ismert hasonlót felülmúlt". (37) Illúzióinak nagy temetőjére, Nyugatra gondolva, fenyegetőleg mondja az "uraknak", — e szavait jól jegyezzük meg, — "minden politikai hibáért egyszer meg kell lakolni. S ha hiba megismétlődik, valóságos bűnnel állunk szemben". (38)

Mivel Nyugat segítségével a középeurópai szláv hegemonia fenn nem tartható, Benes bejelenti, hogy a háború után szakítani fog a nyugati nagyhatalmakkal, jelesen Franciaországgal. Exil-külgyminisztere szerint: "E háború után mi nem leszünk hajlandók a nagyhatalmak játékszerei lenni, sem résztvenni az úgynevezett politikai egyensúlyozásban. Mi azt akarjuk, hogy jának bennünket békében; mi dolgozni akarunk". (39) Egyet-

len törekvése az lesz, hogy a szláv népek, akiknek nevében beszél, "elnyerjék, hogy új nemzeti területük mint ilyen, véglegesen, örök érvényességgel meg legyen szabva, minden szomszédjukkal szemben, különösképen a németekkel és magyarokkal szemben." (40) Ez a terület aztán legyen az ő kizárólagos birtokuk "néprajzi alapon" (41). Kisebbségi jog nem kell, nem lesz, s ha a kisebbség nem hajlandó elfogadni a többség kultúráját, "szabadságukban áll saját nemzetük területére visszavonulni. Ez egyébként oly elv, amit a második világháború után nemcsak a szlávokra kell alkalmazni, hanem minden nemzeti kisebbségre: németekre, magyarokra, románokra, és olaszokra, akik szláv területen élnek és fordítva is, szóval egész Európára". (42) Az a kisebbség pedig, amely nem vonul vissza nemzeti területére, annak gyorsan asszimilálnia kell, mert a kisebbségek asszimilációja "oly szociológiai törvény, ami teljesen érthető". (43) Miután így körvonalmazta az eljövendő tömeges kitelepítéseket, deportálásokat és a nemzeti kisebbségek teljes eltirpását, figyelmezteti a nyugatiakat, hogy ami a "csehszlovák" és "délszláv" egységeket illeti, s általában a Dunatáj politikai szerkezetét, ezek "soha többé a jövőben ne tekintessenek nemzetközi kérdéseknek. Ezek az ügyek az illető államok belügyei, és azok is kell maradjanak". (44)

A nagyétvágyú igények kielégítésére most érkezett el szerinte a legalkalmasabb pillanat, a szlávok most érhetik el "végleges boldogulásukat" a szláv szolidaritás és szláv egység megvalósításával, amire a múltban annyi nemzedék hiába vágyott. (45) Vaslábakra állt ugyanis a szláv órlás, Oroszország, s az lesz az új helyzet legjobb biztosítója. Benes egész politikai pályafutását látja ebben igazolva és meghatottan vallja be a sokáig szívében hordott titkot, hogy ő a Szovjet felemelkedésében mindig hitt, mert tudta, látta és gondolta, hogy a középeurópai szlávok igazi támasza nem Franciaország, hanem Oroszország. Ezért, — folytatja vallomását, — "mi a múltban nem segítettünk elő semmiféle antibolsevista politikát. Mi módszeresen azon dolgoztunk, hogy likvidáljuk azt a politikát, amely a Szovjetuniót Európától elszigetelni törekedett. A mi erőfeszí-

tésünk, hogy külpolitikánk e keleti, szláv vonalát fenntartsuk, öntudatos és meggondolt volt, s ez a politika Európa jövőjéről alkotott felfogásunkra támaszkodott". (46) Ennek a politikának sikerében annál inkább bizhatunk, mert "ha Sztalin maga adja a szavát valamire, abban feltétlenül bizhatunk". (47) Ekkor a lelkiállapotban 1943 december 11.-én Moszkvába repül s ott aláírja az újabb cseh-szovjet szerződést és mintegy végrendeletként hagyja meg honfitársainak: "Sose szakadjanak el Kelettől, azaz a Szovjetuniótól és Lengyelországtól". (48) S mindjárt hű csatlósként védelmébe is veszi Nyugaton az oroszok balkáni imperializmusát, hiszen az oroszok törekvése ott és egyetlent "egészen természetes dolog", "indokolt" s "én azt tökéletesen megértem". (49)

Ime, ezt a nyugatellenes, Szovjet-barát filozófiai örökséget hagyta Benes franciáországi barátainak, amikor 1945 áprilisában visszarepült a bolsevista fegyverekkel felszabadított Csehszlovákiájába, hogy ott hét kommunista miniszter részvételével kormányt alakítson és az elátkozott Nyugatot többé soha meg ne lássa.

A franciák átveszik Benes új politikai szemléletét

A franciák Benes első moszkvai útját az angolokkal együtt még nehezményezték. De csakhamar ők is ugyanarra az útra léptek és szintén szövetséget kötöttek Moszkvával — Németország ellen. Időközben ugyanis a francia ellenállók (résistants) átvették a politikai hatalmat Franciaországban s elvégezték az úgynevezett tisztogatást: az ellenvéleményen levőket börtönbe vetették, a szabadon maradottakba pedig beléjük fojtották a szót. A nagy napilapokat az egyetlen Figaro kivételével mind kisajátították s a három ellenálló párt — a kommunista, a szociáldemokrata és a pro-marxista népköztársasági párt — egymás között felosztották. E jogfosztás után a kommunisták az országban 1944 második felében 54 napilappal rendelkeztek az 1939-ben birt 2-vel szemben, a szociáldemokraták 54-gyel a korábbi 4-gyel szemben, s a népi köztársasági párt 27-vel 2-vel szemben. (50) Ez az eltolódás mutatja, milyen győ-

keres változás történt Franciaországban a politikai közvélemény irányítása terén. A dunai tájnak franciaországi értelmezői most egyidőre szinte kizárólag a baloldaliak lettek, amit Descotes Csehszlovákiával kapcsolatban meg is jegyez. (51)

Az átszervezésnek első következménye az lett, hogy Oroszország óriási bekebelezései ellen a franciák nem emeltek szót. Lengyelország, a Baltikum, Kárpátalja, Beszarábia, Bukovina, stb. észrevétlenül csúsztak szovjet fennhatóság alá. Beleegyeztek Jugoszlávia bolsevizálásába is, Sztalin intésére elejtették az Atlanti Karta tételeit, és mindent, amiért hat évig harcoltak. A második párisi békében (1946) az 1919-es helyzetet orosz megszállással súlyosbítva visszaállították. A múlt sokat hangoztatott leckéje semmire sem szolgált, a szláv imperializmus nyugati szentesítéssel ténylegesen és fegyveresen előnyomult a Trieszt-Bécs-Prága-Berlin vonalig s Európát ezer esztendő törtelem gyümölcsetől megfosztották.

Ennek az új helyzetnek francia értelmezői és helyeslői elsősorban a kommunista lapok, aztán a pro-kommunista marxista lapok, élen a nagybefolyású Le Monde-dal. Utóbbi szerkesztője Beuve-Méry, teljesen a benesi iskola tanítványa. Régebben a prágai Szláv Intézet tanára volt, s Benes anyagi támogatásának élvezője, "l'homme aux 6.000 couronnes", ahogy később az idevágó pénzügyi okmányok alapján őt az antibolsevisták nevezni fogják. (52) Mellette André Pierre, Bloc-Morhange, Pierre Cot ismert probolsevisták viszik a hangot. E napi kommentárok mellett az idős Albert Mousset, régi szláv szakértő játssza a primet, ő vállalkozott arra, hogy Benes eredeti szláv írataiból merítve a francia nagyközönségnek akadémikus színvonalon mutassa be a beállott változásokat. Munkáját "Le Monde slave" (A szláv világ) címen adja ki 1946-ban, s rövidesen második bővített kiadásban is közrebocsátja, Benes könyvének francia megfelelőjeként.

Illyen Benes óhajához, Mousset pillanatot sem veszteget arra, hogy a két párisi békeművet globálisan bírálta tárgyává tegye. Hol nyargalt már ekkor francia politikai gondolkodás Jacques Bainville komoly, nemzeti irányától?! A közép-európai

„demokratikus” államrend összeomlását Mousset a szövetségi rendszer hibájával magyarázza: Franciaország igyekezett kötelezettségeit „kijátszani”, a kisantant paktumok tartalma az árulások következtében „fokozatosan kiürült”, a lengyelekben nem volt szláv öntudat, mert „azok előbb lengyelek, aztán katolikusok, s szlávok csak akkor, ha ráérnek”. S ennyi hűtlenség, ennyi köpenyforgatás után érthető, hogy „a béke megtartására emelt s biztosítékokkal körülvett egész építmény kártyavárként összeomlott”. (53)

„Európa hamupipőkéi” azonban (most „hamupipőkék”, szemben Renan „sárkány” kifejezésével), „akik számára a történelem eddig csak igazságtalanságok és megalázások végnélfüli sorozata volt”, (54) hamvaiból újra feltámadtak, régi területüket visszaszerezték és „ma Moszkva csoportosítja maga köré a szlávizmus erőit, mint ahogy nemrég a német Reich mozgósította a Deutschtumot”. (55) E hamupipőke-népek ezúttal nagy jövő előtt állnak, mert „ütött a történelem óráján a szlávok ideje”. (56) Emiatt azonban Európának nem kell aggodnia, mert ez nem jelent imperializmust, sőt még pánszlávizmust sem. A pánszlávizmus egyébként a múltban is „csak diplomáciai közhely volt, rémkép, amit a Habsburgok mutogattak válságaik idején, hogy Nyugatot mozgósíthassák a cári diplomácia ellen”. (57) Ma is csak „szláv szolidaritásról” lehet beszélni, ami „esetleg módosítja az európai egyensúlyt”. (58) Ezt azonban csak megelégedéssel lehet tudomásul venni, hiszen „az 1945-ös Európa logikusabb, mint az 1918-as volt, vagy legalább is hitebb tükörképe a nemzetközi erők klasszikus játékának”. (59)

Közép-Európa mint világpolitikai tényező eltűnt, s e fordulat hasonlít a római világbirodalom elsüllyedéséhez, (60) de ennek is csak örülhet a francia. Az elektromossággal telített és most egymással kapcsolatba jutott latin kultúrából és szláv kultúrából „ugrik ugyanis majd ki az a szikra, amely új életre kelti öreg kontinensünket”. (61) S minő lesz a holnap Európája e villamos szikra ütése után? „A holnap kontinentális Európája eszerint valami latin-szláv keverék lesz: Nyugat beledja

logikáját, Kelet pedig misztikáját”. (62) Franciaországnak ebben a helyzetben még az az előnye is lesz, hogy nem kell többé a közép-európai államok szövetségét keresnie az európai egyensúly biztosítása céljából, mert az egyensúly „immár biztosított”. (63) Franciaország feladata csak az, hogy az orosz szuronyokkal alátámasztott európai rend megszilárdításához a maga tapasztalatait és szellemi erejét hozzáadja és dolgozzék a szláv-francia „lelki közeledésen”. (64) „A német Reich romjai felett hidat verve, elő fogjuk segíteni a két Európa — Nyugat és Kelet — között az eszmeáramlatok ama találkozását, amelyből az európai öntudat új fogalma születend meg.”. (65)

Benes és a közép- és keleteurópai szlávok nyugodtan könyvelhették el Moszkvában, Prágában, Belgrádban és Bukarestben, hogy a Franciaország kormányzatát is kézbe tartó progresszív gondolkodók a németellenes küzdelem cégére alatt teljes mértékben és újra elfogadták az ő vérfagyasztó törtétefilozófiájukat, világnézeti és külpolitikai elgondolásukat s mind ezt nem kisebb ember, mint a tudós Mousset foglalta rendszerbe, saját országát is bolsevista szellemi csatlóságra jelölve ki.

A franciák támogatják a szláv bolsevizmus berendezkedését a Dunatájon

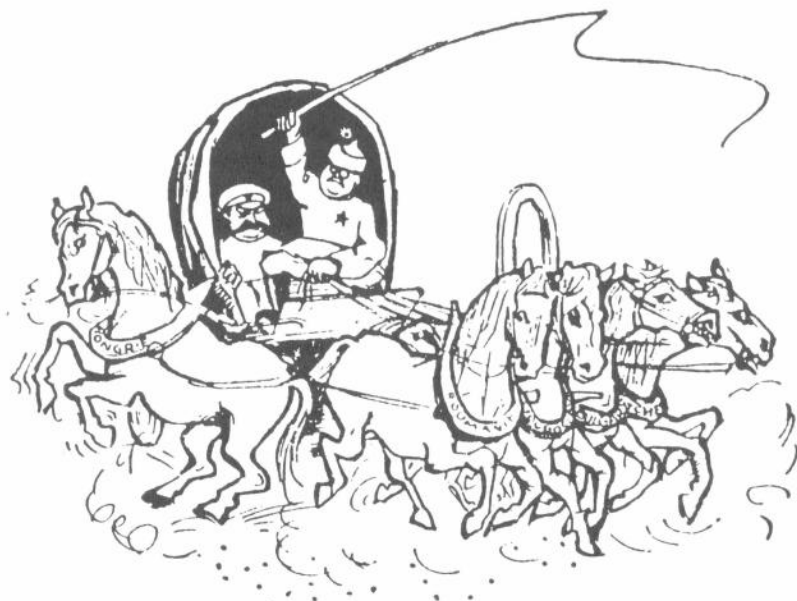
A szovjet szuronyok segítségével berendezkedő dunavideki országokban lefolyt első bolsevizáló korszak eseményeit a Szovjettel szövetséges Franciaország, mint „szociális felszabadulást” vette tudomásul, mely az 1919-ben történt politikai felszabadulás kiegészítő képlete. (66) E szociális felszabadulás fejében könyvelték el háborús bűnösség, népellenes eszélykedések, denacifikálás és kollaborálás rovatóiban a régi, Nyugathoz hű vezetőréteg félreállítását.

A második bolsevizáló fázist úgy tekintették, mint az új demokráciák „megszilárdítását”. Ezen a címen csoportosították a magyar és német népcsoportok kitelepítését, 20 kilós baltával a hátukon való kidobálásukat arról a földről, ahol ezer esztendő óta laktak. Benes elnöki rendeleteivel maga adta ki

idevágó utasításait a minta-demokráciában, ahol azokat Clementis miniszter kegyetlenül végrehajtotta. Romániában ugyanezt tette Groza miniszterelnök, Jugoszláviában Tito marsal. S ugyanaz a "humanista Franciaország", amely hajdanában a magyar vezetésű Dunatájon még azt is botránykozva jegyezte fel, hogy az állam nyelvét a kisebbségi iskolában is tanították, és barbár kitelepítéseket helyeselte, sőt azok fokozására, maradéktalan végrehajtására is buzditott. De La Robrie írja, aki külön vizsgálatot indított az idevágó francia közvélemény felderítésére, hogy Franciaország politikai és szellemi életének oly kimagasló egyéniségei is, mint Louis Marin, Léon Noel, Charles Roux, Bernard Lavergne, valamennyien helyeselték a kisebbségek kiűldözését. (67) A Le Monde c. irányító lap, az ismert Beuve-Méry szerkesztésében azt az ártatlan kérdést adta fel olvasóinak, "Vajjon az a megoldás, amely másfél millió magyart hagy meg román területen, tekinthető-e kielégítő és végleges megoldásnak?" (68) Egy vidéki lap meg valóságos Lidicét ajánl a kisebbségi területek megtisztítására. Szerinte nem lenne elég a kisebbségeket kiűldözni, hanem azonfelül "meg kell akadályozni, hogy a kitelepítettek valaha is visszatérhessenek. Evégből azt javasolják, hogy a kiűritett területeket módszeresen pusztítsák el, s alakítsák át a tájak arculatát". (69) No és mi történjék a mégis ottmaradó töredék kisebbségi népelemmel? Erre a kérdésre a progresszív Franciaország véleményét Descotes fiatal francia szláv panegirista tolmácsolja, aki "Tchécoslavavie" c. könyvében áldozik a szláv óriásnak, s hosszú lapokon fejtegeti a csehek történelmi erőit: a türelmetlenséget más népelemekkel szemben. (70) s aki "A nemzetiségek megtorlása" felirátú fejezetében (71) a "teljes elcsehesítés" (tchéquisition intégrale) mellett foglal állást, ha már a "tömeges kitelepítés" nem valósítható meg. A francia közvélemény mindezt úgy vette tudomásul, mint szükséges műveletet a német és a magyar veszély elhárítására (72). — pontosan úgy, ahogy Benes előírta.

Az új demokráciákban lezajló kulturális bolsevizálás a progresszív Franciaország szemében a régi demokrácia továbbfejlesztése, Descotes előadja, — s ezt pars pro toto vehetjük, —

Le cheval hongrois fait des écarts.

Magyarország beillesztése a szláv népi demokráciákba

hogy a csehek többé nem hisznek a franciák kulturális küldetésében s igyekeznek szellemi életükben "teljes joggal" megzabadosulni az "idegen befolyástól". (73) A cseheknek már elégük van a "francia atyáskodásból", s vegyük tudomásul — mondja honfitársainak, — hogy "mi nem adhatunk nekik többé leckét". (74) A csehek, mint a többi dunai szlávok, most a keleti kultúrkörbe kapcsolódnak át s "1945 óta az oroszok mindent megtesznek, hogy segítsék a cseheket határozottabb szláv népi öntudathoz jutni". (75) A franciák azt is tudomásul vették, hogy a magyar és román népet, ezt a két nem-szláv nemzetet, melyek "politikailag kevésbé műveltek", majd a szlávok fogják megnevelni. (76) Még ha nem is esik mindez jól a franciáknak, nem mernek ellene szót emelni, nehogy fejükre olvassák az ő

büneiket. "Vannak ugyanis körülmények, amelyek közt a hallgatás kötelező, ha nem is figyelmességből, de legalább azért, hogy ne tegyük ki magunkat annak, hogy némileg megérdemelt kemény igazságokat halljunk". (77)

S miután a vezetőréteg kiirtását, a kisebbségek kitelepítését, erőszakos elnemzetietlenítését és a kultúra bolsevizálását — a politikai bolsevizálást nem is részleteztük — minden helyeselték, idézzük újra Mousset-t, aki előtte kiállította minderre a gaztettre a fehér lapot. Mousset kijelentette, hogy ez az új bolsevista demokrácia, "ez a szláv népek konstruktív hozzájárulása az európai újjászületéshez". (78) Még súlyosabb Georges véleménye, aki az események után ítél s azt mondja, hogy az új demokráciák Közép-Európában "emberibb kultúrát" hoznak létre. (79) A nemzedékek óta félrevezetett francia olvasó ezt el is hitte, hiszen mit tanult R. Lacombe kézikönyvében a kommunizmusról? Ez: "Nem jelen helyzetét, hanem végső célját tekintve, az orosz kommunizmus, amennyiben Marx és Lenin tanításaiból táplálkozik, ugyanazt a célt igyekszik elérni, mint a demokrácia". (80) A bolsevizmus tehát csak haladottabb, tökéletesebb demokrácia. Descotes, a cseh szakértő nem is késik megnyugtatóni az olvasót, hogy "ebben az állapotban egyáltalában nincs semmi forradalmi vonás ... ez egy hosszú folyamat természetes eredménye". (81) S ha a jámbor olvasó mégis kételkedni mer, s azt gyanítja, hogy az oroszok Európa testéről lehasították az egész keleti részt s azt egy más kultúrkörbe kapcsolták át, hogy Csehszlovákia és a többiek talán máris kommunista államokká lettek, Descotes e merészeket gorombán rendreutasítja, mondván, hogy "a szellemi becsületesség elemi szabályainak megsértése, ha otrombán felvetjük a kérdést, vajon hát Csehszlovákia már kommunista." (82)

A valóság tényleg az, hogy a progresszív Franciaország szemében, melyet a három rezisztens pártból alakult kormány is képviselt, a Dunatájón lezajlott társadalmi, néprajzi és kulturális forradalom nyugati értelemben vett átalakulás volt, tehát haladás, s így ezek az országok továbbra is minta-demokráciák, a humanizmus élén járó országok!

A franciák helyeslik a Dunatáj beillesztését a Szovjet politikai-katonai rendszerébe

Az Ausztria-Magyarország romjain felépült mesterséges államoknak a második párisi béke után is az volt legsúlyosabb gondjuk, miként biztosítsák kártyavár-életüket. 1938 már bebizonyította, hogy nyugati szövetségre támaszkodva nem maradhatnak fenn. "Az 1938-39-es válság sajnos beigazolta, — írja a Le Monde, — hogy ez a barátság nem volt hatékony". (83) Ezeknek az országoknak tehát más külpolitikai tájékozódás kell.

Vajon a szomszédokkal nem lenne alkalmas a szövetség? Ez az út, állapítják meg, eleve járhatatlan, hiszen ezek rovására jöttek létre ez új államok. Descotes a szemlét így tartja meg: a cseheknek az osztrákokban nincs bizalmuk; Magyarország "gyanus", veük szemben "a csehek semmi rokonszenvet sem mutatnak"; a lengyelekkel is baj van, mert igaz a mondás "Bohemi Polonorum infestissimi inimici" — a csehek a lengyelek legmegátalkodottabb ellenségei; Jugoszlávia messze van, oda folyosó kellene; tömörülni egy Dunabírodalomban?, — az se rokonszenves a cseheknek, különben is a csehek nagyon büszkék függetlenségükre, mert az ő államuk "nem műállam, amelynek holmá dunai föderalizmusba kellene beilleszkedni". Így mivel a dunai út járhatatlan, nem marad más hátra, mint a nagy szláv testvérré, a Szovjetre bizni a cseh függetlenséget s annak segítségével megállni az idők viharában. (84)

A szovjet út nemcsak az egyedüli, de a legjobb és a legbiztosabb is. "A vörös hadsereg szabaddította fel a szláv népeket és a Szovjettel való egyetértés a legalkalmasabb biztosíték a nyugtalanító Németországgal szemben". (85) Ezt a külpolitikát Csehszlovákiában megértük, irányát ott senki sem vitatja, mindenki elfogadja, mert "érzik, hogy a természetes szövetséges ezentúl a Szovjet". (86) S Mousset idézi Benes nyilatkozatát 1944-ből, hogy mit vártak e "természetes" szövetségestől. "Oroszországgal való szövetségünk, — mondotta Benes, — a Csehszlovák Köztársaság végleges megalapozását jelenti. És azt véljük, hogy e szövetség egyúttal függetlenségünket is megerősíti". (87)

s Benes büszkén hozzáfűzte: "Soha többé nem történhetik meg velünk semmiféle Münchenhez hasonló dolog". (88) A Dunatájon minden a legjobban oldódott meg, Kárpátalja birtokbavételével az orosz biztosította a Kárpátmedencét minden esetleges idegen uralom ellen, Csehszlovákia majd a hid szerepét tölti be Kelet s Nyugat között. (89) Hogyne lenne mindez rendben és mindez jól, hiszen "a szlávok órája ütött a történelem folyásában. S ezt csak azok sirathatják, csak azok sajnálhatják, akik tudatosan vagy öntudatlanul Németországgal játszanak össze". (90)

Benes újra tetőpontra állt Franciaország közvéleménye előtt (1948) s a progresszív sajtó ismét elhalmozta dicséretével. Okossága, éleslátása, bölcsessége miatt "korunk legnagyobb politikai zsenijeinek közé" sorozta, mert "kiváló egyéniség ő, hisz 30 év óta uralja Közép-Európa történetét s minden cseh előtt a nemzet valóságos szellemét testesíti meg". (91)

Benes lép a történelem színpadjáról

A sors különös iróniája Benest ismét akkor távolította el magas polcáról, amikor ott legszilárdabbnak érezte magát: 1948-ban a vörös farkas hirtelen megjelent Prágában s Benest aki minden tőle telhetőt megtett a bolsevizmus befogadására, kikérgette elnöki palotájából. A "bölcs", az "előrelátó", a "nagy európai" most gondokba merülten, összerokkanva távozott, hogy orosz szuronyok díszőrizete mellett haljon meg és sirbavigye Európát eláruló, fantasztikus, bűnös elképzeléseit.

Descotes műve utóhangjában megjegyzi, hogy Csehszlovákia és a többi párisi szabású dunai államok se nyugati, se keleti alátámasztással fenn nem tarthatók. Azok csak úgy maradhatnak életben, ha valósággá lenne a csoda s a csehek ma is kézben tarthatnák Brunswik legendás kardját. Ez olyan kar! volt, hogy viselőjének elég volt az ellenség előtt felemelnie s egyidejűleg elkiáltania: "Fejek, lecsúsz!" — s erre minden ellenséges katona feje földre gurult. (92) E nagy igazságot tartalmazó pikáns megjegyzésen kívül azonban, bár az alkalom kézenfekvő volt, nem foglalkoztak a franciák a mesterséges államok filozófiájával. Miért? Descotes megmondja: "Nincs jogunk oly

embert kritizálni, akinek politikai cselekedetei övéi előtt mindig az utolsó lehetőséget testesítette meg." (93)

A progresszív Franciaország ezután már csak nyílt bolsevista kiállással védhette a népi demokratikus dunai szláv államrendet, — amit viszont immár mindegyik dunai nép utálattal taszított el magától.

V. — FRANCIAORSZÁG SZELLEMI SZABADSÁGHARCOT KEZD, 1949-1952

Az új világpolitikai helyzet felismerése

Amint a megelőző vizsgálatok során láttuk, a francia közvélemény zöme 1947-ben még azoknak a benyomásoknak hatása alatt állott, amelyek lelkében akkor alakultak ki, amikor az amerikai és orosz gyorsan mozgó csapatrészek Németország agyonbombázott testén keresztülgázolva, Kelet-Németországban összetalálkoztak s röviddel utóbb a félelmetes hitleri Reich élettelenül hevert a győzők lábai előtt. Sommásan úgy látták a dolgokat, hogy aki Hitler ellensége volt, az az ő barátjuk, aki viszont Sztalin ellen harcolt, az az ő ellenségük. Azaz, ami Sztalinnak jó, Franciaországnak is jó. Következésképpen alig tudott valamit arról a kulisszák mögött ekkor már vígan zajló óriási világpolitikai mérkőzésről, aminek első jelei régóta láthatók voltak és évről-évre drámaibb körvonalakban bontakoztak ki.

Kína bolsevizálása után jött a Truman-tétel, 1947-ben, hogy megakadályozza Görögország bolsevizálását és megerősítse a Boszporus szorosait védő Törökországot és így az orosz távollathassa a Földközi-tengertől. Majd jött a Marshall-terv, a maradék Európa megerősítésére és az Atlanti Óceán partjainak biztosítására. Aztán megtörtént az amerikaiak fegyveres beavatkozása Távol-Keleten, Koreában, hogy a Szovjet ott se juthasson ki a nyílt tengerre. Betetőzte mindezt az Atlanti Paktum, a bolsevizmus további előnyomulásának megakadá-